

vožnjama kamere te izvrsnom koreografijom kretanja glumaca: u kasnijem dijelu filma scene s malim Malikom suviše računaju na sentimentalnost gledatelja, ali rijetki su zbog toga prigovarali. ✂

Kuća na pijesku (1985.)

P: Marjan film / **R** i **S:** Ivan Martinac / **K:** Andrija Pivčević / **G:** Mirko Krstičević / **U:** Dušan Janićijević, Branko Đurić

O kupljeni oko kinoklubova u gradovima poput Zagreba ili Beograda, tzv. filmski amateri (danas ih zovemo autori eksperimentalnih, strukturalnih ili kojekakvih drugih filmova) još od 50-ih poimali su medij često puno modernije i intrigantnije nego redatelji cjelovečernjih igranih filmova. Mnogi su se od njih uključili u profesionalnu kinematografiju, kao redatelji, direktori fotografije ili montažeri, ali rijetki su zadržali nekadašnji stil. Iznimaka ima, kod Karpa Godine se naziralo da je stigao iz drukčijeg okružja nego s neke konvencionalne filmske akademije, također i kod Dušana Makavejeva i Živojina Pavlovića, ali splitski autor

Ivan Martinac, koji je započeo u Kinoklubu Beograd, jer je u tom gradu studirao arhitekturu, svoj jedini cjelovečernji igrani film napravio je doslovno po istom principu po kojem je radio i kratke etide, minimalističkim prosedeom i strogom estetiziranošću. Kada bismo prepričali njegov film – posvećen poznatom radu Brucea Bailliea „Misa za Siouxe iz Dakote“ – ne biste puno dobili. Arheolog Josip Križanić (Janićijević) vraća se iz Katalonije u Split, prolazi uobičajenu rutu od posla u muzeju do kuće u kojoj živi sam, fotografija njegove kćeri jedina je asocijacija na privatnost, putuje u Zagreb da je posjeti, a nakon što se vrati dolazi do tragedije. Neočekivane? Ne baš. Ako je već do teme, to je film o svjesnom odabiru trajne osamljenosti, a uvijek distancirana kamera – koja ga prati sprijeda ili odostraga – samo podvlači ugođaj svojevrsne „intenzivne praznine“. Tu i tamo sretne nekoga, ali ne znamo tko su ti ljudi, osim prijatelja Jakova Kostelca (Đurić), koji ima i ključeve njegova stana te se u jednom trenutku predstavi kao on. Spor i metodičan, film se usprkos tome gleda sa zanimanjem, ali u našoj sredini imao je najveću eksponiranost nakon autorove smrti 2005. Ugladni talijansko-slovenski kritičar Sergio Grmek Germani smatra ga najvažnijim ostvarenjem u povijesti hrvatske kinematografije, iako bi se malo njih s time složilo. ✂